

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XIII. De tempore intra quod capi debet in Gallia possessio beneficii, & de prævia Ordinarii approbatione necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

10 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij

quodd duo servitia dicuntur incompatibilia, quando vno & eodem tempore concurrunt, & eodem tempore requiritur praesentia, & interressentia personalis in servitio vtriusque. *Garc. de benef. part. 11. c. 5. n. 86. vers. sed id de residentia. Massobri. in prax. concurs. requisit. 1. dub. 3. vers. nisi forte concurreret.* ¶ Sicut beneficia etiā simplicia, quae aliās ex generali consuetudine residentia non requirerent; ea tamē exigunt, si sint servitoria. *Griuell. decis. Dolan. 89. n. 9.* Incompatibilitas enim tunc generaliter inducitur, quando nō potest quis simul & semel vtrique beneficio de-
 8 servire; ¶ talisque incompatibilitas tunc producitur ratione obligationis ad servitia simul impossibilia; cum nemo naturaliter duobus in locis simul & semel esse possit: & potius ratione servitij, quam ratione tituli. *Garf. d. n. 86.* Et conferunt tradita per *Rot. Decis. 140. n. 4. c. 7. part. 4. recentior. vbi ostenditur induci incompatibilitatem ex residentia & interressentia eodem tempore requisita.* Vnde concluditur in casu duplicis servitij eodem tempore requisiti, adesse incompatibilitatem beneficiorum.
 9 Secundō colligitur, quodd dum distributiones quae praestantur in Ecclesia satis remota à Parochiali, requirunt servitium personale, & dantur tantum ratione ministerij personalis, prout explicat *Rot. d. decis. 330. n. 2. part. 1. divers.* vbi plures alij citantur; & est text. in c. de cetero, ibi, quae non consueverunt absentibus exhiberi, extr. de Cleric. non residen. *Bleyn. de benef. tit. de Praesimonia, n. 16. fol. 342.* Tali casu non potest quis deservire per substitutum: cum de jure
 10 non admittatur substitutus in casibus, in quibus requiritur servitium personale: ita ut absens etiam ex causa studij, vel alia iusta de causa, non possit percipere distributiones quotidianas; neque per substitutum servare possit: per text. & *DD. in cap. fin. de rescrip. in 6. Barbof. de Canon. c. Dignit. c. 25. num. 10.* Vbi dicit, quodd nullo casu absens potest percipere distributiones, Missis aut defunctorum
 11 anniverariis applicatas. ¶ Et in puncto quodd Missae quae per turnum in Ecclesia celebrari debent, non possunt dici per substitutum, ostendit *Azor. Instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 8. num. 16.* & post eum *Barbof. in cap. significatum. num. 4. de preben.*
 12 Et licet statutis dictae Ecclesiae caveatur, quodd vno deficiente in servitio sui officij, Oeconomus eiusdem Ecclesiae de alio provideat; non tamen propterea sequitur, quodd licitū sit abesse à servitio Ecclesiae sine causa, vel ex causa merē voluntaria. ¶ Et statutum omne debet intelligi juxta terminos juris communis. *Menoch. conf. 187. n. 29. c. 31.* Cum illud statutū non sit juris communis correctorium, nec sit juri contrarium, ut per eundem *num. 31. in 2. c. 3. casu.*

CAPUT XIII.

De tempore intra quod capi debet in Gallia possessio beneficij. Et de praevia Ordinarij approbatione necessaria.

SUMMARY.

- 1 Possessio beneficij in Gallia capi non debet, nisi praecedat approbatio persona ab Ordinario.
- 2 Prouisus debet se sistere personaliter coram Ordinario, antequam beneficij possessionem apprehendat.
- 3 Signatura in forma dignum, nihil aliud est quam

mandatum de providendo.

- 4 Possessionem capiens absque praevia Ordinarij approbatione, est intrusus in illo beneficio.
- 5 Approbatio provisi facta ab Ordinario per epistolam, non valet, ex Regia ordinatione in Gallia.
- 6 Vicarius foraneus, non potest examinare provisum in forma dignum.
- 7 Recusante Ordinario exequi literas in forma dignum, quo remedio in Gallia utendum sit.
- 8 Appellari potest à recusatione Ordinarij, cui fuit data commissio in forma dignum.
- 9 Intra quod tempus capi debeat possessio beneficij in Gallia & fieri publicatio, & numero 13, 14. & 15.
- 10 Beneficium habetur pro derelicto, si eius possessio intra triennium capta non fuerit, & n. 13.
- 11 Possessio post sex menses in Gallia si capta non fuerit, viuentē resignante, vel si actus fraudis suspicio, non suffragatur.
- 12 Verus intellectus & praxi regula, de Publicand. resignat. in Gallia.
- 13 Beneficium, cuius possessio intra triennium capta non fuit, amittitur, etiam in odium provisi per obitum.
- 14 Publicatio provisionis facta in curia per resignationem, debet fieri intra sex menses, si vere extra curiam, intra mensem.
- 15 Tempus publicationis numeratur à die date.
- 16 Possessio vno resignante capienda est.
- 17 Ut beneficium resignatum vacet per obitum, tria requiruntur.
- 18 Tempus ad publicationem assignatum, non est substantiale in Gallia.
- 19 Qui non publicavit potest moram purgare, in Gallia.
- 20 Publicatio potest fieri in Gallia per aquipollens.

Indubitatum est apud Gallos resignatium possessionem beneficij capere non posse, nisi praecedat approbatio, seu, ut dicunt, *visa* Ordinarij, iudicis Vicarij generalis, iuxta formam ordinationis *Blesensis art. 12. c. 13.* & *Melodunenfis art. 14.* Nec sufficit ad Episcopum ordinarium scripsisse probando illud *visa*, seu approbatione: quia provisus ipse personaliter corā eo se praesentare tenetur, illique signaturā suam exhibere, ante quā exhibitionem & praesentationem, executor in forma dignum nullam habet jurisdictionem, quoad illa quae suam commisionem concernunt. Quia licet executori seu commissario in forma dignum jurisdictionis quæretur à die date rescripti; illam tamen exercere non potest ante praesentationem illius. *Ricc. collect. 1588. Garf. de benefic. par. 6. c. 2. n. 7. c. multis segg.* ¶ Conditionalia licet quidem sunt huiusmodi rescripta; eandemque vim habent, quam mandatum de providendo: & per consequens approbatio Ordinarij est vera provisio. Quia licet Ordinarius de validitate, vel invaliditate provisionis cognoscere non possit; tamen ad eam spectat de capacitate, vel incapacitate provisi iudicium appositum in rescripto; & confertur per ipsum ius incommutabile illi, qui signaturam obtinuit: ut explicatur apud *Tornet in arrest. benefic. lit. B. n. 23.* ¶ Vnde si resignatarius caperet possessionem beneficii resignati, ante obtentum *visa*, seu approbationem Ordinarij; esset in illo beneficio intrusus, itant non posset sui beneficio regulae de triennali, ut explicat *Theuen. ad ordinat. Reg. lib. 1. tit. 21. art. 4. vers. poss.* *Louët lit. P. num. 25.* Et per consequens resignatus

gnans redire posset ad beneficium resignatum, attento quod resignatio facta fuit in favorem: ut alibi dicemus.

5 Constat ex supradictis, quod epistola scripta per Episcopum ad resignatarium, per quam declarat se illius personam ad beneficium, de quo agitur, obtinendum, omnino approbare; non sufficit pro observatione Regiæ ordinationis, per quam requiritur ut provisor personaliter coram Ordinario, se listat: dictaque ordinatio continet verba præcisa & conditionalia: *Ne pourront prendre possession des bénéfices, ny s'imiscer à la jouissance d'eux, sans estre préalablement presentez à l'Ordinaire, pour subir l'examen & obtenir le Visa, lequel ne pourra estre baillé sans avoir veu & examiné ceux qui seront proveuz: & dont ils seront tenuz faire mention expresse.* Hoc est: non poterunt capere possessionem beneficiorum, nec se immiscere in fructione ipsorum, nisi prius se præsentaverint Ordinario ad subeundum examen, & obtinendum visa; quod dari non poterit nisi prius visis & examinatis provisis: & de hoc tenebuntur expressam facere mentionem.

6 Nec sufficit, quod huiusmodi personalis comparatio fiat coram Vicario foraneo, cum talis Vicarius non sit iudex ordinarius, sed dumtaxat delegatus; cum non à jure, sed ab Episcopo jurisdictionem habeat, *Sanch. de matrim. lib. 3. disput. 29. n. 10.* Et ideo ordinatio exigit, ut præsentatio fiat coram Episcopo, vel Archiepiscopo diocesano & Ordinario, vel in eorum absentia, coram ipsorum Vicario generali; & à quib. præcisè approbatio, vel reprobatio debet obtineri. Et hac de causa cum Ordinarius civitatis Parisiensis noluisse concedere suam approbationem, seu visa, & ab ejus denegatione fuisset appellatum ad curiam Parliamenti tanquam ab abusu (prout practicatur in Gallia, ubi talis appellatio sic nominatur) Senatus mandavit appellanti, ut recurret ad Episcopum, aut illius Vicarium, à quo approbationis vel refectionis obtineret attestationem: ut ex Bergeron. notavit. *Tornet in reolec. arrest. lib. 2. n. 43.*

8 Quod autem attinet ad appellationem, quæ interponi debet in casum denegationis sui visa per Ordinarium factæ; non est dubitandum quin ad summum Pontificem, aut ad Legationem in locis ubi ejus facultates sunt receptæ recurri & appellari possit: quia tunc non tractatur de validitate aut invaliditate provisionum, per summum Pontificem in curia Romana factarum; sed tantum de justitia, vel injustitia recursus interpositi, ut colligitur ex notatis per Garz. *de benefic. part. 6. c. 2. n. 81. & multis seqq.* Ubi ostenditur huiusmodi appellationes, etiam ad Nuncios Apostolicos interponi posse; si de causis beneficiabilibus cognoscendi potestas ipsis, in eorum facultatibus, concessa sit: qualem sine dubio habent Legati & Vicelegati Avenionens.

9 Hæc verò approbatione Ordinarii possessio beneficij resignati capiendi est. & publicanda resignatio juxta regulam Cancellariæ de publicand. resign. quæ est una ex regulis in Gallia receptis: idque intra sex menses; circa quorum computationem variæ fuerunt sententiæ; nonnullis existimantibus illos à die præstiti consensus computandos; aliis à die admittæ resignationis, ut notat Theven. *ad ordin. Reg. lib. 1. tit. 25. art. 1. in verb. En la forme qui s'ensuit.* Verum tamen hoc in Gallia observatur, quod possessio beneficij resignati, non solum intra sex menses legitime capi potest, sed etiam post, dummodo intra triennium: quo elapso, beneficium tanquam dimidium, & pro derelicto habitum, non amplius spectat ad provisorum, qui omne jus suum amittit, tam quoad possessorium, quam

quoad petitorium; per text. & gloss. in capite 1. in verb. tenentur, de pacific. possessor. Peleus lib. 1. action. forens. capite 40. † Sed quoad sex menses, non obstante eorum lapsu, semper & quocumque in Gallia possessio capi potest, dummodo capiatur intra triennium, ut mox dictum fuit; & dummodo resignans sit vivas, ut probatur ex regula, quæ utitur hac clausula, *si postmodum*: dummodo etiam nulla fraudis conjectura vel præsumptio colligi possit. Et ideo consuetus erit, possessionem aliquo saltem ante resignationis obitum tempore, captam esse. Quæ omnia explicat Theven. *d. artic. 1. tit. 25. in verb. La prise de possession.* Peleus in comment. *Analyt. cap. 32. in princip.* Hodie autem ex edicto Ludovici XIII. possessio capiendi est per duos dies integros ante mortem resignantis; ut in articulo 17. dictarum ordinationum.

Ut autem vera praxis regulæ de publicandis resignationibus habeatur, juxta observantiam curiarum Galliar; sciendum est in primis, quod licet de jure communi nullum esset præfixum certum tempus ad publicandas resignationes, & capiendam possessionem: † nihilominus si provisor per resignationem, beneficij resignati possessionem per triennium apprehendere neglexerit, præsumitur illud habuisse pro derelicto, & ab omni suo jure cadit: ut supra diximus *n. 10.* & ultra ibi citatos testatur Boer. *dec. 3. 12. num. 1. & 24. n. 3.* Peleus lib. 1. action. forens. cap. 29. & actione 40. qui loquuntur de quocumque proviso, etiam per obitum: & probatur per text. in cap. 1. de pacific. possessor. & ibi Gloss. in verb. triennio. † attamen quando agitur de beneficio resignato, cautum est per regul. Cancell. de public. resign. quæ una est ex illis quæ in Gallia sunt receptæ, ut publicatio talis resignationis fiat intra sex menses, quoad resignationes in curia Romana factas subsequatur provisorie in eadem curia; intra verò mensem unum, si agatur de proviso in Legatione per resignationem, quia mensis datur provisor extra Romanam curiam, cujus curiæ appellatione Legatio non continetur, ex Rebuff. in regul. de public. resign. gloss. 6. Petr. Greg. Tholof. in instit. benefic. cap. 32. num. 19. † Quod tempus à die datæ supplicationis seu provisionis computandum esse Rebuff. censuit in explicatione d. regulæ de public. resign. Licet contrarium teneat Gomez: quæ de re supra egimus *hoc cap. n. 9.* † Et hæc de capiendi intra triennium possessione intelligenda sunt, ut locum habeant vivente resignante; eo enim mortuo, resignatario capta possessio minime suffragatur. Papon. & ibi adden. lib. 3. tit. 1. art. 6. Theven. *d. lib. 1. in ordin. Reg. tit. 25. in 3. verb. La prise de possession.* Quamdiu autem vivit resignans, possessio intra triennium capi potest; nec in Gallia observatur definitio Codic. *Fabr. 59. sub tit. de sacrosan. Eccles.* Quia quævis intra tempus regulæ, publicatio resignationis facta non fuerit; sufficit ipsam intra triennium, vivo tamen resignante, factam fuisse. † Et in summa, tria copulativè in Gallia concurrere debent, ad hoc ut beneficium resignatum vacet per obitum. Primum, quod non fuerit facta publicatio resignationis. Secundum, quod non sit capta possessio beneficij resignati. Tertium, quod resignans post sex menses in curia, vel post mensem extra curiam, mortuus fuerit: & non solum mortuus fuerit: sed quod tempore obitus esset adhuc in possessione beneficij resignati. Petr. Greg. in instit. rei benefic. cap. 31. num. 22. Et uno ex his tribus deficiente, beneficium non vacat per obitum, sed per resignationem. Gomez *ad d. regul. de public. question. 14.* Peleus in comment. *Analyt. cap. 32. numero 37.* Ratio est, quia regula formaliter & conditionaliter

pref. 83. num. 25. Gratian. discip. forens. c. 640. n. 20.
 & seq. † ubi dicit, quod triplex est habitus. Quidam
 omnino distinctus, nempe quando novitii habitus alio
 utuntur, alio autem professi : alter est indistinctus
 tertius indistinctissimus. Primo casu, qui nostro con-
 venit ; aut distinctio est latens, aut patens, veluti
 in colore, scissura, vel forma : si distinctio est patens,
 etiam si deest habitus pro viginti annos, non
 ramen ex eo censetur profusus.

- tamē ex eo cēnētur p̄mōdīs.
 p̄suppositio igitur quod virgo illa possēt, uti nō ;
 professā expressē nec tacitē, a Monasterio recedere ;
 dum quæreretur uti tām Monasterium, alimenta illi
 per plures annos p̄stituta, jure repetere possēt : Re-
 spondi distinguendum esse. P̄mō enim, si f̄verit
 per Novitiam Monasterio p̄stituta, erant æquivalētia
 alimentis ipsi p̄stitiis, certum ēst Monasterium
 repetere nō posse : & æquivalentia erant in casu
 p̄posito, quia puellæ illius obsequio Monasterium
 indigebat ; & illi illam nō habuissēt, similem impen-
 sam pro alia vel novitia vel p̄fecta factum ut om-
 nino fuisset, cūm numerus personarum in illo Mo-
 nasterio, ex tenore fundationis certus & determina-
 tus esset requiritus ; & idē repetitioni alimentorum
 locus non erat : ex iis quæ tradit Sanch. in p̄sq̄.
 decal. lib. 6. cap. 10. n. 2.

Quando verò respectu per Religiosum vel Religiosam reddita monasterio, non attingunt valorem alimentorum illi præstitorum; licet major videatur dubitandi ratio, non tamen hoc etiam casu monasterium quidpiam à novitio eximente petere potest, sub prætextu alimentorum illi præstitorum; ne sub hoc prætextu liber exitus novitiorum à monasterio impediatur, aut retardetur: ut Doctores unanimi consensu tenent, & inter cæteros Gemin. in cap. 2. q. 1. lib. 6. Philip. Franc. in 2. cap. final. Nicol. de Vblis. tract. de success. ab intest. regular. in 2. part. n. 103. in fin. Eman. Roderic. quasi. Regul. tom. 3. q. 15. art. 1. circa eandem constitutionem. Barbos. in cap. 2. num. 23. num. 2. de regular.

Et secundum hæc judicatum fuit in supremâ Curia Parlamenti Auriacensis, inter Nobilem Mariam filiam Domini du Fles, & condomini Sandi Romani; & Monasterium Sancti Andree.

ni & Monasterium Sancti Andree.
 Constat epim quod illa, obsequia solita preste-
 terat quando inuenerat intra monasterium, quia
 propterea cum alimentis erant compensanda: ad in-
 star pupilli erga tutorem. Gloss. fin. in l. quod si
 fidei, ff. de re. iudic. l. si paterno affectu, & ibi Di-
 res, Cod. de negot. & ff. Munoz de rationi, cap. 119.
 Surd. de aliment. tit. 9. quæst. 39. num. 17. Idem expo-
 nendum in Monacho, quia qui altari servit, de altari
 vivere debet: cap. cum secundum de prob. Surd. de ali-
 men. tit. 1. quæst. 75. num. 1. Etiam lite pendente iuxta
 veritatem professionis. Idem dicit. 1. quæst. 128. num. 10.
 & 11. Et scilicet pater putativus alimenta filio professa
 non repetit, Bartol. in l. 1. §. competit, ff. si mal. vel non
 nom. Narr. conf. 108. Cordub. in l. si quis in libe-
 ris, §. vel parens, ff. de liber. agnos. num. 39. ita & mona-
 sterium erga dictam Dominam Mariam, cum com-
 ni opinione habebatur pro Religiosa, cum cano-
 nendum esset professa.

Nec in contrarium faciunt tradita per Sanchez, in
præcep. decal. lib. 6. cap. 10. num. 5. quem alii sequen-
tur; dum constituit differentiam inter novitiam
novitias: quia loquuntur in casu pacti expressi facti
in ipso actu receptionis novitiæ, de solvendo expen-
sas victus, & vestitus ipsius. Et præterea decima
illa, necnon tradita per Baibof. de Jure Eccl. lib. 1.
cap. 42. num. 177. procedunt in ea, quæ intra annum
probationis moritur, vel recedit; non autem in qua

De tacita professione, & de alimentis, ac
dote Moniali non professæ è Monaste-
rio exeunti, restituenda.

- 1 Tacite professionis presumptio excluditur per
continuatam delationem habitus Novitiorum di-
stincti ab habitu professorum.
- 2 Habitus Novitiorum quando dicatur distinctus ab
habitu professorum.
- 3 Vtrum Monasterium petere possit à Novitio ex-
eunte expensas pro ejus alimentis factas.
- 4 Monasterium nihil petere potest à Novitio, ne li-
ber ejus exitus impediatur.
- 5 Dos spiritalis, mortua moniali, non transit ad
heredes.
- 6 Dos spiritalis restituitur moniali ob professionis
nullitatem, aut alias licite exeunti.

IN Monasterio distinctus erat habitus professorum
monialium & novitiarum. Et cum virgo quædam
nobilis per plures annos novitiarum gestasset habi-
tum, nec unquam actibus capitularibus interfuisset,
nulloque alios actus professis solis convenientes
exercuisset, semperque pro novitia se gessisset: Dixi
non posse in ea aliquam tacitam professionem præ-
sumi, quæ locum non habet, nisi concurrat gestatio
habitus professorum distincti ab habitu novitia-
rum: *cap. qui verò, de regular. in 6. Eman. Roderic.
tom. 3. quas. regul. 17. art. 1. quem sequitur Hieron.
Roderic. quas. regul. cap. 101. num. 53. Sanchin præ-
cep. decal. lib. 5. cap. 3. num. 24. Et probatur in cap. ad
nostram, de regular. & cap. constitutionem, eod. tit. lib. 6.
Menoch. cap. 396. n. 16. & in tract. de præsumpt. lib. 6.*